

Perusopetuslain 35-36 § mukaiset kurinpidolliset keinot ja niiden soveltaminen esi- ja perusopetuksessa						
Rangaistukset	Perusteet toimenpiteelle	Toimivalta	Kuuleminen	Kirjaaminen	Ilmoittaminen	HUOM!
Kasvatuskeskustelu	Oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti.	Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori, toteuttaja voi olla opettajan kanssa joku koulun tai opilashuollon henkilöstöön kuuluva.	Tapahtuu kasvatuskeskustelussa	Kirjattava	Kasvatuskeskusteluun määräämisestä tulee ilmoittaa huoltajalle. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi.	Ensisijainen keino, voidaan järjestää kerralla tai useammassa osissa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella
Jälki-istunto	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti.	Koulun opettaja tai rehtori	Rangaistukseen johtanut teko on yksilöitävä. Ennen rangaistuksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.	Kirjattava	Ilmoitettava huoltajalle	Max 2 tuntia, jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia.
Kirjallinen varoitus	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti.	Rehtori	Rangaistukseen johtanut teko on yksilöitävä. Ennen rangaistuksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Huoltajalle on annettava tilaisuus tulla kuulluksi	Tehtävä viranhaltija päätös	Päätös tiedoksi huoltajalle. Huoltajan valitusoikeus. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.	
Määräaikainen erottaminen	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi.	Monialaisen työryhmän esityksestä sivistyslautakunta	Rangaistukseen johtanut teko tai laiminlyönti on yksilöitävä. Ennen rangaistuksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Huoltajalle on annettava tilaisuus tulla kuulluksi.	Tehtävä päätös	Päätös tiedoksi huoltajalle, Huoltajan valitusoikeus. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.	Voidaan panna täytäntöön välittömästi PL 36 § 4 mom nojalla.

Perusopetuslain 35-36 § mukaiset kurinpidolliset keinot ja niiden soveltaminen perusopetuksessa						
Työrauhan turvaamistoimet	Perusteet toimenpiteelle	Toimivalta	Kuuleminen	Kirjaaminen	Ilmoittaminen	HUOM!
Oppilaan poistaminen oppitunnilta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta	Oppilas häiritsee opetusta tai vaarantaa turvallisuuden.	Rehtori ja/tai opettaja	Annettava poistumismääräys	Kirjataan. Mahdollisiin voimakeinoin turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle	Oppilaan poistamiseen johtanut syy ilmoitetaan huoltajalle. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.	Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla/opettajalla on oikeus käyttää poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja. Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto ja valvonta poistumaan määräämisen jälkeen.
Oppilaan osallistumisen epääminen jäljellä olevan ja tarvittaessa sitä seuraavan koulupäivän ajaksi	Vaaran tai turvallisuutta uhkaavan tilanteen aiheuttaminen taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.	Rehtori	Annettava poistumismääräys	Kirjataan OPSin velvoittamalla tavalla ja laaditaan oppilaalle henkilökohtainen suunnitelma opetuksen järjestämisestä, toteuttamisesta ja seurannasta. Mahdollisiin voimakeinoin turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.	Opetuksen epäämiseen johtanut syy ilmoitetaan huoltajalle. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.	Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja. Opetuksen epäämisen aikana oppilaalle järjestettävä mahdollisuus keskustella oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa sekä järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen.
Kotitehtävien suorittaminen koulupäivän päätyttyä	Oppilas on laiminlyönyt kotitehtävänsä	Koulun opettaja tai rehtori	Ennen rangaistuksen määräämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys	Kirjataan Wilmaan	Ilmoitettava huoltajalle	Max 1 tunti kerrallaan.

Esineen tai aineen haltuunotto-oikeus	Sellainen esine tai aine, jolla oppilas vaarantaa oman tai muiden turvallisuuden tai häiritsee opetusta tai oppimista.	Rehtori ja/tai opettaja	Yksilöitävä haltuunotettava esine/aine, ja kerrottava miksi.	Kirjataan. Mahdollisiin voimakeinoin turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.	Ilmoitettava huoltajalle. Opettajan tai rehtorin haltuun ottama esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen tai viimeistään työpäivän päättyessä. Kielletty esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai poliisille.	Jos haltuun otettavaa kiellettyä esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja.
Tavaroiden tarkistusoi- keus	Epäily sellaisen esineen tai aineen hallussapidosta, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta	Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla	Yksilöitävä epäily haltuunotettavasta esineestä/aineesta, ja kerrottava miksi.	Kirjataan. Mahdollisiin voimakeinoin turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.	Ilmoitettava huoltajalle.	Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.
Oppilaan vahingonkorvausvastuu	Tahallisuus tai tuottamuksellisuus aiheuttaa vahingonkorvausvelvollisuuden.	Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan liikaaman tai epäjärjestykseen saataman koulun omaisuuden tai tilan.	Vahingonkorvaukseen joutunut teko tai laiminlyönti on yksilöitävä. Ennen vahingonkorvauksen määrittämistä oppilasta on kuultava ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Sovitessa vahingonkorvauksesta rahalla, sopijaosapuolena on huoltaja.	Kirjataan	Ilmoitettava huoltajalle	Siivous- yms. työt vain valvotusti, oppilas ei saa jäädä paitsi opetuksesta, max 2 tuntia. Vahingonkorvauksen vaatiminen ja teosta rankaiseminen ovat toisistaan riippumattomia toimenpiteitä. Vahingonkorvausta ei saa käyttää rangaistuksenomaisesti